

Krigen står stille, men den humanitære katastrofe vokser, og pengene forsvinder

2023 er på vej til at blive det værste år i den 12 år gamle syriske borgerkrig. Ikke fordi krigen tager til, men fordi Ukraine suger opmærksomhed og penge til sig fra alle andre kriser.

Duaa på seks år er med sin mor Noah Ali Al Ahmad i baggrunden og de fleste andre i Raqqa afhængig af humanitær nødhjælp til den daglige overlevelse.

Politiken
Jacob Svendsen
26/3/2023

Khatan Mustafa og Noah Ali Al Ahmad deler grundvilkår med 15 millioner andre syrere i landet uden fred og fremgang. De to kvinder er en del af de omkring 15 millioner indbyggere i Syrien, der er afhængige af international nødhjælp.

Tre ud af fire syrere har brug for omfattende hjælp blot for at overleve. Den seneste årsrapport fra FN's styringsgruppe for humanitær indsats i Syrien dokumenterer knastørt, hvor slemt det egentlig slår til.

Af en befolkning på godt 22 millioner havde de 15 millioner ved årsskiftet behov for akut nødhjælp. Over 50 procent af de nødlidende står i en situation, der enten er »alvorlig«, »ekstrem« eller »katastrofal«.

Khatan og Noah er sammen med nogle af deres børn mødt op i en nyrenoveret skole 20-30 kilometer uden for Islamisk Stats gamle 'hovedstad', Raqqa, i det centrale Syrien. Om deres situation er alvorlig eller katastrofal, er svær at bedømme. Men Khatan er krigsenke, og Noahs mand så fysisk ødelagt, at han ikke kan fungere som fårehyrde.

Man skal ikke være FN-ekspert for at forstå, at det ikke ser for godt ud for de to. For slet ikke at tale om børnenes fremtid. Jo, de går i skolen, der er bygget med dansk støtte på ruinerne af landsbyens gamle skole, som Islamisk Stat underminerede med tunneler og minerede med lureminer før terroristernes flugt.

Og ungerne har fremtidsplaner. Pigerne vil være læger og den ene dreng ingeniør. Men et nærmere kig ind i fremtiden for de tre børn og deres mødre viser en anden fællesnævner for størstedelen af befolkningen: Det bliver værre.

Og det er uanset, om de bor i regeringskontrollerede områder eller her ved Raqqa i den kurdisk og arabisk styrede del. Eller måske i de egne af landet, hvor tyrkisk støttede militser og det sidste sammenrend af islamistiske grupper bestemmer: Livet bliver sværere, brødet bliver dyrere og afstanden mellem lønnede jobs længere. FN's rapport viser, at der er brug for mere nødhjælp i dag, end da krigen var på sit højeste i 2017.

Fokus på Ukraine

Men Syrien er hårdt ramt af donortørke, Verdens fokus er på Ukraine, hvor Ruslands invasion trækker opmærksomhed og hjælp væk fra verdens andre brændpunkter.

Folkekirkens Nødhjælp har flere store programmer i det nordøstlige Syrien, men pengene slipper op, forklarer international direktør Jonas Vejsager Nøddekær.

»Til sommer er vi nødt til at lukke nogle af vores aktiviteter. I første omgang må vi lukke for hjælp til familier og internt fordrevne. Det er meget konkrete projekter, der dybest set holder folk i live i det nordøstlige Syrien. De er helt afgørende for folks mulighed for at skaffe mad og overleve«.

Da SVM-regeringen for et par uger siden med bredt politisk flertal oprettede en fond, der skal finansiere den militære, civile og erhvervsmæssige støtte til Ukraine, blev en del af pengene fundet i de bistandsmidler, som også finansierer humanitær bistand til blandt andet Syrien.

»Vores bekymring er, at det råderum, der normalt er for humanitære indsatser i løbet af året, allerede er brugt op, før vi overhovedet er begyndt. Behovene i Ukraine er massive. Det er godt, at regeringen sikrer sig finansiering af den hjælp. Men vi havde håbet, at det blev finansieret med penge uden for de eksisterende budgetter. Krigen i Ukraine er en helt ekstraordinær situation«, siger Jonas Vejsager Nøddekær.

Sidste år løb den samlede danske indsats i forbindelse med krisen i op i 700 millioner kroner. Ministeriet oplyser ikke, hvordan pengene er fordelt, men samlet har Danmark gennem 12 år brugt 8 milliarder kroner på indsatsen, og hjælpen fortsætter i år. Ministeriet sætter dog ikke beløb på dette års indsats.

Politisk morads

Seniorforsker Helle Malmvig fra Dansk Institut for Internationale Studier har fulgt udviklingen i den syriske borgerkrig tæt. Hun understreger, at det ikke alene er 12 års krig, der har skubbet størstedelen af den syriske befolkning ud i overlevelseskamp.

»Oven i krigens dårligdomme og de økonomiske sanktioner mod Assad kom der først corona, så økonomisk krise, inflation og stigende fødevarepriser pga. krigen i Ukraine. Donorlandene er trætte, og så kom jordskælvet, der ramte hårdst i det nordvestlige Syrien, hvor situationen i forvejen er værst«.

Helle Malmvig har svært ved at få øje på løsninger:

»Der kan gå 3, 5 eller 10 år«.

Men der kan komme nybrud, både Europa og Tyrkiet ønsker at kunne sende syriske flygtninge retur til hele Syrien. Og det kræver fred.

»De første skridt på vej mod løsninger vil være internt arabiske. Altså om Syrien igen kan blive medlem af Den Arabiske Liga, og at et land som Saudi-Arabien, der har været en stærk støtte af modstanden mod Assad, genåbner relationerne. Sker det, så kan det være, at Europa også kan bevæge sig«.

Men det vil kræve, at man opgiver sanktioner og modstand mod Assads styre?

»Ja, og det er svært, fordi regimet og Assad har været involveret i stribevis af ubærlige krigsforbrydelser og til dels stadig er det«.

Hvis Noah og Khatan nogensinde har engageret sig i andet, end hvordan familien kommer igen dagen i morgen, så er det længe siden. »Vi håber bare på fortsat hjælp, ellers kan vi ikke klare os«.

Politiken rejste til Raqqa i samarbejde med Folkekirkens Nødhjælp og med støtte fra Danida. De har ikke haft indflydelse på artiklens indhold.